

2026-02

bö — μ ½ μ Á ³ μ ¹ ± ⁰ ® ± Ñ Æ ¬ » μ ¹ ± ⁰ ± ¹
 bö À μ Á ¹ Æ μ Á μ ¹ ± ⁰ ® ± » » · » μ ¾ ¬ Á Ä · Ñ
 bö ‘ ½ ± Ä ¿ » ¹ ⁰ ® œ μ Ñ ì ³ μ ¹ ¿ (2013-20
 bö Ñ Å ³ ⁰ Á ì Ä · Ñ · ⁰ ± ¹ μ ¾ - » ¹ ¾ · μ ½ ì Â
 bö μ ½ μ Á ³ μ ¹ ± ⁰ ¿ Í Å À ¿ Ñ Å Ñ Ä ® ¼ ± Ä ¿ Å

bö ” ¹ ± ¼ ± ½ Ä ¬ ⁰ · Â , ‘ ½ Ä Î ½ ¹ ¿ Â

bö œ μ Ä ± Ä Ä Å Ç ¹ ± ⁰ ì Á ì ³ Á ± ¼ ¼ ± ” ¹ μ , ½ Î ½ £ Ç - Ñ μ É ½ , £ Ä Á ± Ä · ³ ¹ ⁰ ® Â ⁰ ± ¹ ‘ Ñ Æ ¬ » μ ¹ ± ¹
 bö š ¿ ¹ ½ É ½ ¹ ⁰ Î ½ · Ä ¹ Ñ Ä · ¼ Î ½ , μ Ç ½ Î ½ ⁰ ± ¹ ‘ ½ , Á É Ä ¹ Ñ Ä ¹ ⁰ Î ½ £ Ä ¿ Á ‘ Î ½ , ± ½ μ Ä ¹ Ñ Ä ®

<http://hdl.handle.net/11728/13293>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ, ΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Τίτλος εργασίας:

Η ενεργειακή ασφάλεια και η περιφερειακή αλληλεξάρτηση
στην Ανατολική Μεσόγειο (2013-2025): *συγκρότηση και εξέλιξη*
ενός ενεργειακού υποσυστήματος

Όνομα: Αντώνιος

Επώνυμο: Διαμαντάκης

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2026

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ, ΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Τίτλος εργασίας:

Η ενεργειακή ασφάλεια και η περιφερειακή αλληλεξάρτηση
στην Ανατολική Μεσόγειο (2013-2025): συγκρότηση και εξέλιξη
ενός ενεργειακού υποσυστήματος

Όνομα: Αντώνιος
Επώνυμο: Διαμαντάκης

Διπλωματική εργασία η οποία υποβλήθηκε προς απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου
σπουδών «Διεθνείς Σχέσεις, Τη Στρατηγική και την Ασφάλεια»

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2026

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © Αντώνιος Διαμαντάκης, 2026. Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved. Η έγκριση της Διπλωματικής Εργασίας από το Πανεπιστημίου Νεάπολις δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Πανεπιστημίου.

Σελίδα Εγκυρότητας

Όνοματεπώνυμο Φοιτητή: Αντώνιος Διαμαντάκης

Τίτλος Διπλωματικής Εργασίας: Η ενεργειακή ασφάλεια και η περιφερειακή αλληλεξάρτηση στην Ανατολική Μεσόγειο (2013-2025): συγκρότηση και εξέλιξη ενός ενεργειακού υποσυστήματος

Η παρούσα Διπλωματική Εργασία εκπονήθηκε στο πλαίσιο των σπουδών για την απόκτηση εξ αποστάσεως μεταπτυχιακού τίτλου στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις και εγκρίθηκε στις 18/02/2026 από τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής.

Εξεταστική Επιτροπή:

Πρώτος επιβλέπων (Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφος) Ζακία Άκρα,
Λέκτορας Διεθνών Σχέσεων και Εξωτερικής Πολιτικής, [υπογραφή]

Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής: Σωτήριος Ρούσσο, Καθηγητής, Σχέσεων και Θρησκείας στη Μέση Ανατολή και τη Μεσόγειο στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου [υπογραφή]

Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής: Ευστάθιος Φακιάλας, Επισκέπτης Συνεργάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής Διεθνών Σχέσεων, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [υπογραφή]

Ἡ ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Ο Αντώνιος Διαμαντάκης, γνωρίζοντας τις συνέπειες της λογοκλοπής, δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία με τίτλο «Η ενεργειακή ασφάλεια και η περιφερειακή αλληλεξάρτηση στην Ανατολική Μεσόγειο (2013-2025): συγκρότηση και εξέλιξη ενός ενεργειακού υποσυστήματος», αποτελεί προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας και όλες οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει, έχουν δηλωθεί κατάλληλα στις βιβλιογραφικές παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή/και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή.

Ο Δρ. Αντώνιος Διαμαντάκης

Περίληψη

Η παρούσα μεταπτυχιακή εργασία εξετάζει τη σχέση μεταξύ ενεργειακής ασφάλειας και περιφερειακής αλληλεξάρτησης στην Ανατολική Μεσόγειο κατά την περίοδο 2013–2025, διερευνώντας κατά πόσο οι ενεργειακές πρακτικές της περιοχής συγκροτούν έναν πυρήνα ενεργειακού υποσυστήματος. Η ανάλυση εστιάζει κυρίως στην περίοδο 2015–2023, κατά την οποία παρατηρείται η σταδιακή ενεργοποίηση ενεργειακών υποδομών, η σύναψη μακροχρόνιων συμβολαίων φυσικού αερίου και η θεσμική εδραίωση της συνεργασίας μέσω πρωτοβουλιών όπως το Eastern Mediterranean Gas Forum.

Η έρευνα υιοθετεί ποιοτική και εξηγητική προσέγγιση, αξιοποιώντας τις έννοιες της ενεργειακής ασφάλειας, της λειτουργικής αλληλεξάρτησης και του υποσυστήματος ως αναλυτικά εργαλεία. Η ενεργειακή ασφάλεια προσεγγίζεται ως χαμηλή τρωτότητα ζωτικών ενεργειακών συστημάτων, ενώ η αλληλεξάρτηση εξετάζεται μέσα από υλικές ενεργειακές ροές, υποδομές υψηλού κόστους αναστροφής και μακροχρόνιες συμβατικές δεσμεύσεις μεταξύ κρατών.

Η ανάλυση των ενεργειακών υποδομών, των διασυνοριακών ροών φυσικού αερίου και των θεσμικών μηχανισμών συνεργασίας καταδεικνύει ότι στην Ανατολική Μεσόγειο διαμορφώνεται ένα πλέγμα λειτουργικής ενεργειακής αλληλεξάρτησης μεταξύ βασικών δρώντων, κυρίως του Ισραήλ, της Αιγύπτου, της Κύπρου και της Ελλάδας. Παράλληλα, η περίοδος της ισραηλινοπαλαιστινιακής σύγκρουσης μετά το 2023 εξετάζεται ως εμπειρική δοκιμασία της ανθεκτικότητας του ενεργειακού αυτού πλαισίου.

Τα ευρήματα της έρευνας υποδηλώνουν ότι, παρά τις γεωπολιτικές εντάσεις της περιοχής, οι υλικές υποδομές, οι ενεργειακές ροές και οι θεσμικές πρακτικές δημιουργούν δομές αλληλεξάρτησης που περιορίζουν την πλήρη αποσύνθεση των ενεργειακών σχέσεων. Η Ανατολική Μεσόγειος εμφανίζει, επομένως, χαρακτηριστικά ενός αναδυόμενου ενεργειακού υποσυστήματος με διαφοροποιημένο βαθμό ενσωμάτωσης των επιμέρους κρατών.

Abstract

This thesis examines the relationship between energy security and regional interdependence in the Eastern Mediterranean during the period 2013–2025, investigating whether the region’s energy practices have led to the formation of a core energy subsystem. The analysis focuses primarily on the period 2015–2023, during which major energy infrastructures were activated, long-term natural gas contracts were established, and regional cooperation was institutionalized through initiatives such as the Eastern Mediterranean Gas Forum.

The research adopts a qualitative and explanatory approach, using the concepts of energy security, functional interdependence, and subsystem formation as analytical tools. Energy security is understood as the low vulnerability of vital energy systems, while interdependence is examined through material energy flows, infrastructure with high reversal costs, and long-term contractual commitments between states.

The analysis of energy infrastructure, cross-border natural gas flows, and institutional cooperation mechanisms demonstrates the emergence of a network of functional energy interdependence among key regional actors, primarily Israel, Egypt, Cyprus, and Greece. In addition, the Israel–Palestine conflict after 2023 is examined as an empirical stress test for the resilience of this evolving energy framework.

The findings suggest that despite the region’s geopolitical tensions, the combination of infrastructure, energy flows, and institutional practices generates forms of interdependence that limit the complete disruption of energy relations. Consequently, the Eastern Mediterranean exhibits characteristics of an emerging energy subsystem with varying levels of integration among participating states.